

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

KORISTUSE KVALITEEDI KOKKU LEPPIMINE JA HINDAMINE

System for establishing and assessing cleaning quality

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- standardi EVS 914:2012 uustöötlus;
- jõustunud sellekohase teate avaldamisega EVS Teataja 2020. aasta juulikuu numbris.

Standardi koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 36 „Kinnisvara korrashoid“, standardi koostamist on korraldanud Eesti Standardikeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi on koostanud töörühm koosseisus:

Helge Alt	OÜ Puhastusekspert, töörühma juht
Jüri Kröönström	MTÜ EKKL
Kurmet Vasser	SOL Baltic OÜ
Erik Badendick	Eesti Energia AS
Ene Lahe	P. Dussmann Eesti OÜ
Georg Logins	Tallinna Tehnikaülikool
Jaanika Kasemets	Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus

Standardi on heaks kiitnud EVS/TK 36.

Standardi EVS 914 näol on tegemist Taani standardi DS/INSTA 800-1 E:2018 + DS/INSTA 800-2 E:2018 tõlkega eesti keelde. Lisatud on Eesti olude kohta käiv jaotis F.6. Originaalstandardi struktuuri säilitamiseks on standard DS/INSTA 800-2 E:2018 avaldatud selle standardi lisana NA.

Standardi mõnedele sätetele on lisatud Eesti olusid arvestavaid märkusi, selgitusi ja täiendusi, mis on tähistatud Eesti maatahisega EE.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 03.080.10

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega:
Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

SISUKORD

DS/INSTA 800-1 E:2018 EESSÕNA.....	4
SISSEJUHATUS.....	5
1 KÄSITLUSALA.....	6
2 NORMIVIITED	6
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED	7
4 PÕHIMÕTTED JA PROTSESSID.....	9
4.1 Visuaalse kontrollimise peamised põhimõtted.....	9
5 VISUAALSEL KONTROLLIL PÕHINEVA SÜSTEEMI KIRJELDUS.....	12
5.1 Süsteemi struktuur	12
6 KORISTUS- JA PUHASTUSTÖÖDE KVALITEEDI HINDAMINE	16
6.1 Koristus- ja puhastustööde kvaliteedi hindamise protseduur	16
7 KONTROLLIMISE PROTSEDUURID JA TINGIMUSED.....	17
7.1 Kontrolli läbiviimine	17
7.2 Süsteemi kasutamine koristus- ja puhastustööde kvaliteedi kontrollimiseks.....	17
8 NÕUDED KVALITEEDIKONTROLI ARUANDELE	22
9 NÕUDED LEPINGULE.....	22
Lisa A (teatmelisa) Soovitused seoses kontrollimisega	24
Lisa B (teatmelisa) Mõõtevahendid.....	26
Lisa C (teatmelisa) Kvaliteediprofiilid.....	50
Lisa D (teatmelisa) Hinnanguleht.....	51
Lisa E (teatmelisa) Koristamise kvaliteedi kontrollimise aruande vorm	53
Lisa F (teatmelisa) Rahvuslikud täiendused.....	54
Lisa NA (teatmelisa) INSTA 800-1 kasutavate ettevõtete ja isikute sertifitseerimine. Nõuetele vastavuse tõendamise nõuded.....	56
Kirjandus.....	61

DS/INSTA 800-1 E:2018 EESSÕNA

Antud standard sisaldab kahte osa: INSTA 800-1 („Koristus- ja puhastustööde kvaliteet. Osa 1: Koristus- ja puhastustööde kvaliteedi määramise ja hindamise süsteem“) ja INSTA 800-2 („Puhastuse ja koristuse kvaliteet. Osa 2: INSTA 800-1 kasutatavate ettevõtete ja isikute sertifitseerimine. Nõuetele vastavuse tõendamise nõuded“). See standard on Taani, Soome, Norra, Islandi ja Rootsi koristusvaldkonna töövõtjate, avaliku sektori ja erasektori kinnisvaraomanike, tööandjate liitude, teadusinstituutide ning ametiühingute koostöö tulemus. Otsus koostada Põhjamaade ühine standard koristustööde kvaliteedi kirjeldamiseks ja hindamiseks tehti pärast seda, kui Euroopa Standardimiskomitee CEN/TC 328 „Koristustööde kvaliteedi standardne mõõdistussüsteem“ otsustas koostada raamstandardi.

Võrreldes standardi eelmise versiooniga on olulisemad muudatused järgmised:

- sissejuhatusse on lisatud selgitav tabel erinevate osade staatuse ja kasutusala kohta;
- standardi kasutusala on täpsustatud;
- osad normatiivsed viited on muudetud teatmelisteks ja viidud kirjanduse loetellu;
- on lisatud uued terminid ja määratlused „koristamine ja puhastamine“ ning „kvaliteedisagedus“;
- on täpsustatud kaks mustuserühma ja nende hindamine jaotistes 5.1.1.1 ja 5.1.1.2;
- on muudetud hindamist ja kontrolli läbiviimist mustuserühmas 2 [enam ei jagata kergesti (K) ja raskesti (R) ligipääsetavateks aladeks];
- on täpsustatud kontrollide läbiviimist ja selgitatud on täielikku kontrolli plaani (7.2);
- nõuded lepingule on muudetud ja viidud jaotisest 7.2.1.1 peatükki 9 „Nõuded lepingule“;
- lisa A ja lisa B on viidud standardi osasse 2 (siin lisasse NA);
- endine lisa 2 (siin lisa NA) on muudetud; nõuded sertifikaatidele on täpsustatud ja kehtivusaeg ettevõtete tasandil on muudetud;
- teadmiste tase koolitajatel on täpsustatud (lisa NA);
- juhised ja soovitusel objektidel kontrolli läbiviimiseks on lisas A¹;
- on muudetud lisa B. Objektiivsete mõõtmiste meetodid on vähendatud 6-lt 3-le ja vastava osa numeratsioon on muudetud;
- tolmu mõõtmise sagedus jaotises B.1 on muudetud kahelt korralt aastas ühele korralt kvartalis;
- läike hindamise mõõtmised jaotises B.3.7 on lihtsustatud;
- registreerimisvormid on parandatud;
- lisas F on toodud standardi rahvuslikud erisused. Standard on identne Taanis, Soomes, Islandil, Norras ja Rootsis.

Vaidluste puhul, mis tulenevad teistesse keeltesse tõlkimisest, tuleb lähtuda ingliskeelsest versioonist.

¹ EE MÄRKUS Parandatud on viga originaalstandardis – viide lisale C.

SISSEJUHATUS

Standardi osa 1 kirjeldab koristustööde kvaliteedi süsteemi loomist ja hindamist ning osas 2 tuuakse välja nõuded ettevõtete ja isikute sertifitseerimisele INSTA 800-1 kasutamisel.

Standardis antakse koristustööde kvaliteedile ühine alus, mis hõlbustab valdkonna teenuse tellijate ja teenuse osutajate vahelist koostööd ja suhtlust. Ühine keelekasutus vähendab valesti mõistmise ohtu.

- Standard võimaldab koostada üheselt mõistetava ja ettemääratud kvaliteediga dokumentatsiooni.
- Standard annab teenuse tellijatele ja osutajatele võimaluse kontrollida, kas kokkulepitud kvaliteeditasemed on saavutatud.
- Standard võimaldab töötajatel võrrelda oma töötulemust etteantud kvaliteediprofiilidega. Seega saavad töötajad standardi abil oma töö kvaliteeti ise hinnata.
- Standard annab teenuse tellijatele võimaluse oma kvaliteedinõuded üheselt mõistetavalt määratleda.
- Standard võimaldab ruumide kasutajaid koristus- ja puhastustööde kvaliteedist teavitada.
- Standard sisaldab objektiivseid mõõtmiskriteeriume, mis ei jäta kahtlusi valitud kvaliteedi osas.
- Standard aitab teenuse tellijatel erinevate pakkumiste vahel valida ja teenuse osutajatel pakkumisi ette valmistada, sest kvaliteedinõuded on määratletud üheselt mõistetavalt.

Allolev tabel annab ülevaate standardi osadest.

INSTA 800 osad	Staatuse	Tuleb kasutusse	Kommentaariid
Osa 1 (peatükid 1–9)	Normatiivne	Kui töötatakse välja visuaalselt hinnatavaid kvaliteediprofiile ja viiakse läbi visuaalseid kvaliteedikontrolle	Süsteemi tuleb järgida.
Lisa A	Teatmeline	Kui viiakse läbi kvaliteedikontrolle	Juhised, kuidas teha kontrolle puhastatud pindadel enne uuesti määrdumist.
Lisa B	Teatmeline	Kui hinnatakse kvaliteeditasemeid ja kasutatakse mõõteriistaid	Kirjeldatud kvaliteeditasemeid ja põhimõtteid tuleb kasutada. Teisi mõõtmismeetodeid, mis annavad võrreldavaid tulemusi, võib kasutada.
Lisa C	Teatmeline	Kvaliteediprofiilide koostamisel	Näidis, kuidas luua kvaliteediprofiile. Kasutada võib ka teisi vorme.
Lisa D	Teatmeline	Kvaliteedikontrollide läbiviimisel	Kvaliteedikontrolli läbiviimise näidisvorm. Kasutada võib ka teisi vorme.
Lisa E	Teatmeline	Kvaliteedikontrollide tulemuste raporteerimise vorm.	Näidisvorm kvaliteedikontrollide tulemuste raporteerimiseks. Kasutada võib ka teisi vorme.
Lisa F	Teatmeline	Rahvuslikuks kasutuseks	Nõudeid järgitakse, kui standard on rahvuslikul kasutusel.
Lisa NA (endine lisa A)	Teatmeline	Ainult sertifitseerimise eesmärgil*	Sertifitseerimisasutused peavad täitma peatükkides 1–4 toodud nõudeid, kui antakse välja sertifikaate ettevõtetele või isikule.
Lisa NA (endine lisa B)	Teatmeline	Ainult sertifitseerimise eesmärgil*	Sertifitseerimisasutused peavad täitma nõudeid jaotistes 5.1.4 ja 5.1.5 ning peatükkides 6, 7 ja 8, kui väljastatakse isiku tasemel sertifikaate teadmiste taseme 3 ja 4 kohta.

* Isikute ja ettevõtete sertifitseerimine ei ole standardi kasutamisel kohustuslik.

1 KÄSITLUSALA

Standard kirjeldab koristus- ja puhastustööde kvaliteedi kindlakstegemise ning hindamise süsteemi. See põhineb standardis EN 13549:2001 sätestatud üldistel põhimõtetel.

Standard kirjeldab kahte peamist kontrollimise põhimõtet: visuaalne kontrollimine (vt peatükki 4) ja mõõtevahendite abil kontrollimine (vt lisa B). Olenevalt koristuse ja puhastuse eesmärgist võib olla eelistatav kasutada esimest, teist või mõlemat põhimõtet korraga.

Mõõtevahendeid võib rakendada täiendava meetodina eriruumides, mida kasutatakse nt elektroonika, ravimite või toiduainete tootmiseks või kus asuvad laboratooriumid vms ning kus teenuse tellijad esitavad seepärast erilisi kvaliteedinõudeid või kus on seadusega kehtestatud kohustuslikud erinõuded.

Siseruumide õhukvaliteeti mõjutab eriti tugevasti tolm. Siseruumides rahuldava õhukvaliteedi saavutamiseks võib olla vaja kehtestada tolmu suhtes erinõuded. Selleks kasutatakse tolmususe mõõtmisi. Teenuse tellijad võivad nõuda tolmususe mõõtmisi eraldiseisvalt, nagu kirjeldatud jaotises B.1, või visuaalse kontrolli täiendusena. Teenuse tellijad peavad määrama, millal tuleb mõõtmisi teha ja milline on tabeli B.1 kohaselt rahuldav tolmususe aste.

Standardis toodud süsteemi saab rakendada erinevatel viisidel:

- kontrollimaks saavutatud koristus- ja puhastustööde kvaliteeti;
- hindamaks mustuse ja/või taasmäärumise taset;
- määratlemaks nõutavat tulemust koristusteenuste läbiviimisel, tellimisel, pakkumisel ja/või hangete korraldamisel, vt standardit INSTA 810 „Cleaning services – Requirements and recommendations for the provision of cleaning services“; vt Eesti täiendusi;
- hindamaks, milline puhastustegevus on vajalik, et saavutada etteantud kvaliteeditaset;
- tuvastamaks koristus- ja puhastustegevusega saavutatud kvaliteeti.

Standard on kasutatav nõutud kvaliteedi määratlemiseks ja saavutatud kvaliteedi hindamiseks kõikides hoonetes ja siseruumide tüüpides, kaasa arvatud kõikides ruumitüüpides kontorihoonetes, haiglates, koolides, lasteaedades, kaubanduskeskustes, kauplustes, tootmistehhides, laevadel, bussides, rongides, lennukites, hotellides, restoranides jne, olenemata koristamise ja puhastamise meetoditest, sagedusest ja süsteemist, kui on võimalik määratleda puhastustulemus peale koristamist. Standard kirjeldab vahetult pärast koristuse ja puhastuse lõppu saavutatud tulemuste hindamist.

Standard ei hõlma koristusega seotud teenuste osutamise hindamist ja kontrolli, nagu näiteks hügieenitarvikute lisamine, prügikastide tühjendamine, ümbertöödeldavate materjalide käitlemine vms. Kui selliste tööde teostamine on nõutav, siis tuleb need lepingus eraldi ära märkida, sätestades ka selliste teenuste kvaliteedi hindamise süsteemi.

2 NORMIVIITED

Allpool nimetatud dokumentidele on tekstis viidatud selliselt, et nende sisu kujutab endast kas osaliselt või tervenisti selle dokumendi nõudeid. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

EN 13549:2001. Cleaning services – Basic requirements and recommendations for quality measuring systems

ISO 2859-1:1999. Sampling procedures for inspection by attributes – Part 1: Sampling schemes indexed by acceptable quality limit (AQL) for lot-by-lot inspection